

Kendelse
i
Faglig Voldgift
(2020 – 132)

Blik- og Rørarbejderforbundet
(advokat Dennis Schnell-Lauritzen)

mod

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
for
Bygningsstyrelsen
(advokat Lene Damkjær Christensen)

Afsagt den 8. juni 2020

1. Uoverensstemmelsen

Uoverensstemmelsen i sagen angår, om Bygningsstyrelsens bortvisning den 19. juni 2019 af ejendomstekniker A var berettiget.

Sagen er af Blik- og Rørarbejderforbundet indbragt for en faglig voldgiftsret i medfør af § 19, stk. 2, i Fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og Offentligt Ansattes Organisationer – Det Statistiske Område.

2. Påstande

Klager, Blik- og Rørarbejderforbundet, har nedlagt følgende påstande:

Bygningsstyrelsen skal betale A resterende løn for juni måned 2019 samt erstatning for tabt opsigelsesvarsel svarende til 6 måneders løn med overenskomstmæssige tillæg og tillæg af sædvanlig procesrente, fra sagen blev rejst fagretligt [den 9. oktober 2019].

Bygningsstyrelsen skal betale A en fratrædelsesgodtgørelse på 3 måneders løn, jf. funktionærlovens § 2 a og overenskomstens § 16, stk. 1, med tillæg af sædvanlig procesrente, fra sagen blev rejst fagretligt.

Bygningsstyrelsen skal betale A en efter den faglige voldgiftsrets skøn fastsat godtgørelse, jf. overenskomstens § 18, stk. 10, og § 19, stk. 4.

Indklagede, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen for Bygningsstyrelsen, har nedlagt påstand om frifindelse.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 18. maj 2020 forhandlet for en faglig voldgiftsret etableret i overensstemmelse med reglerne i lovbekendtgørelse nr. 1003 af 24. august 2017 om Arbejdsretten og faglige voldgifter (arbejdsretsloven) med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: faglig sekretær Karsten Pedersen og næstformand Stig Søllested, begge Blik- og Rørarbejderforbundet.

Udpeget af indklagede: chefkonsulent Camilla Lindqvist og fuldmægtig Anne Hjeds Keith, begge Medarbejder- og Kompetencestyrelsen.

Som opmand er udpeget fhv. højesteretspræsident Poul Søgaard.

Der er under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af ejendomstekniker A, HR-chef i Bygningsstyrelsen B og kontorchef i Bygningsstyrelsen C.

Sagen blev fra klagers side procederet af advokat Dennis Schnell-Lauritzen og fra indklagedes side af advokat Lene Damkjær Christensen.

Efter forhandling og votering kunne der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten opnås enighed om eller flertal for en afgørelse. Afgørelsen skal derfor træffes af opmanden, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 1, 2. pkt.

Opmanden tilkendegav med en nærmere begrundelse, at han ved en kendelse i sagen vil tage indklagedes påstand om frifindelse til følge. Parterne var enige om, at kendelse kan afsiges uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af forklaringer og procedure, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 5.

4. Sagsfremstilling i uddrag

4.1 Ansættelsen

A, der er udannet rørsmed, blev i 1990-91 ansat i Slots- og Ejendomsstyrelsen. Fra ca. 1995 ændredes hans arbejde fra praktisk renoveringsarbejde til som ejendomstekniker at servicere kunder med hensyn til drift og vedligeholdelse. I forbindelse med en strukturændring fortsatte han i 2011 som ejendomstekniker i den nyoprettede Bygningsstyrelse, der overtog en del af de opgaver, der hidtil var varetaget af Slots- og Ejendomsstyrelsen.

4.2 Mistanke om uregelmæssigheder

I forbindelse med, at der fra en af Bygningsstyrelsens større leverandører var tilgået styrelsens ledelse oplysninger om, at en gruppe medarbejdere i Bygningsstyrelsens Center for Facility Management angiveligt i en række tilfælde havde modtaget uretmæssige fordele fra leverandøren, iværksatte styrelsen i samarbejde med Kammeradvokaten en nærmere undersøgelse. Herunder deltog A med bisidder den 28. maj 2019 i et møde hos Kammeradvokaten. I Kammeradvokatens mødereferat, der ikke efterfølgende blev bestridt af A eller hans bisidder, hedder det bl.a.:

”ANQ [advokat Anne Qvortrup, Kammeradvokaten] spurgte om A kan fortælle, hvordan bestilling af telefoner er foregået. A forklarede, at han i 1995 var en af de første medarbejdere, som fik en mobiltelefon. Den nuværende telefon har han fået udleveret fra centralt hold.

A fortalte, at i perioden inden for de sidste 8 år er telefoner blevet afhentet og serviceret i Valby. Efter A opfattelse kunne man aldrig få nogen telefon, og som ejendomstekniker skulle man jo have en telefon.

A har inden for de seneste 7-8 år fået en ny telefon, som ikke er udleveret centralt.

...

ANQ spurgte, om A er blevet inviteret til arrangementer via Kemp & Lauritzen. A svarede, at han ikke har deltaget, han har sagt nej tak. Han kunne huske, at han for lang tid siden havde været til et gokart arrangement, hvor der forinden var en demonstration af LED-teknologi.

I sine opgaver som indkøber fortalte A, at han køber ind via andre håndværkere.

...

ANQ spurgte, om han havde modtaget leverancer fra Kemp & Lauritzen derhjemme. A fortalte, at han har købt varer 3 gange via Kemp & Lauritzen hos D. Betalingen er sket kontant over mobilepay. Vilklårene har været Kemp & Lauritzens kostpris + 10 pct.

Det sidste køb er en vaskemaskine for ca. 5 år siden. De andre to er formentlig et blandingsbatteri og et brusehoved.

...

B fortalte, at Bygningsstyrelsen har en meget striks gavepolitik. A oplyste i den forbindelse, at han var bekendt med, at man ikke må modtage gaver til en værdi over 25-30 kr."

4.3 Bortvisning

Den 4. juni 2019 sendte Bygningsstyrelsen høringsbrev til A om påtænkt bortvisning. I høringsvar af 17. juni 2019 fra Rør-og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 hedder det bl.a.:

"Vort medlem A har over for os oplyst at han aldrig har indkøbt en mobiltelefon gennem Kemp & Lauritzen, han har på et tidspunkt modtaget en telefon som E havde bestilt til ham. ...

I forhold til privat køb A har foretaget, oplyser han at han ikke var bekendt med at der var særlig rabat og det var udelukkende et mellemværende mellem ham og Kemp & Lauritzen, derfor har det ikke haft indflydelse på hans uafhængighed og dømmekraft i arbejdet i bygningsstyrelsen.

I lyset af ovenstående mener vi, at det er at overreagere at bortvise A."

Ved brev af 19. juni 2019 til A traf Bygningsstyrelsen afgørelse om at bortvise ham. Det hedder i brevet bl.a.:

"Bygningsstyrelsen skal herved meddele dig, at vi bortviser dig fra din stilling som ejendomstekniker i styrelsen med øjeblikkelig virkning, således at du afskediges uden varsel pr. 19. juni 2019. Bortvisningen sker på grund af væsentlig misligholdelse af dit ansættelsesforhold.

...

Det er fortsat Bygningsstyrelsens vurdering, at du har været vidende om, at du uretmæssigt har modtaget en mobiltelefon indkøbt i strid med styrelsens interne procedurer for indkøb af IT-udstyr. ... Vedrørende opnåelse af rabat er det Bygningsstyrelsens vurdering, at du har eller burde være vidende om, at du har modtaget en væsentlig rabat.

Din bortvisning er derfor begrundet i to forhold:

- *Du har overtrådt dine beføjelser ved at har modtaget en mobiltelefon indkøbt i strid med styrelsens interne procedurer for indkøb af IT-udstyr.*
- *Du har hos Kemp & Lauritzen en konto til private køb, hvor du i perioden 2016-2018 har foretaget køb fordelt på 3 fakturaer til et samlet beløb på 10.622,58 kr. Kemp & Lauritzen har bekræftet, at du med kontoen hos dem har opnået en rabat, idet indkøbene er sket til deres kostpris. At dine indkøb er sket til kostpris, repræsenterer et væsentligt gaveelement. Der er således tale om en klar overtrædelse af Bygningsstyrelsens interne regler, idet gavepolitikken*

understreger, at medarbejdere hos Bygningsstyrelsen ikke må "modtage gaver, rabatter, fordelagtige aftalevilkår, tjenesteydelser eller deltage i events, der kan påvirke eller betvivle deres saglighed, uafhængighed, arbejde eller dømmekraft". Det er Bygningsstyrelsens opfattelse, at du har været i ond tro i relation til opnåelse af rabat ved Kemp & Lauritzen.

Bygningsstyrelsen vurderer, at begge forhold isoleret set er grundlag for bortvisning, og på baggrund af ovenstående er det Bygningsstyrelsens vurdering, at der er tale om grov misligholdelse af dit ansættelsesforhold."

4.4 Kammeradvokatens undersøgelse

Efter anmodning fra Bygningsstyrelsen foretog Kammeradvokaten i sommeren 2019 en undersøgelse og vurdering af uregelmæssigheder i Bygningsstyrelsen. I Kammeradvokatens rapport herom af 13. september 2019 hedder det bl.a.:

"1. Sammenfatning

På baggrund af den af os gennemførte undersøgelse kan det konkluderes, at en gruppe medarbejdere i Bygningsstyrelsens Center for Facility Management i en lang række tilfælde har modtaget uretmæssige fordele fra flere af Bygningsstyrelsens leverandører i strid med Bygningsstyrelsens gavepolitik og vejledningen om "God adfærd i det offentlige".

Omfanget af det modtagne sammenholdt med, at de pågældende medarbejdere alle har været tilknyttet det samme team, understøtter, at der gennem en årrække har eksisteret en usund kultur i denne enhed af Center for Facility Management, hvor det synes at have været almindeligt accepteret, at der trods klare interne regelsæt kunne modtages gaver og rabatter på private indkøb hos leverandører, foretages indkøb af IT-udstyr på Bygningsstyrelsens regning uden om styrelsens IT-afdeling samt i et vist omfang foretages sløring af fakturaspecifikationer.

Vores undersøgelse har afdækket et særligt tæt forhold mellem flere medarbejdere i Bygningsstyrelsen og en konkret leverandør. Vi har således kunnet konstatere, at flere medarbejdere har korresponderet jævnligt med denne leverandør om modtagelse af gaver af forskellig karakter og formidling af indkøb til Bygningsstyrelsen, som ikke var omfattet af leverandørens kontrakt med styrelsen.

I forbindelse med indledningen af vores undersøgelse bortviste Bygningsstyrelsen fem medarbejdere, da det allerede på dette tidspunkt var afdækket, at de i væsentligt omfang havde modtaget gaver og foretaget indkøb i strid med styrelsens retningslinjer. Vores undersøgelse har yderligere understøttet bortvisningsgrundlaget, ligesom der for nogle medarbejders vedkommende er blevet dokumenteret flere væsentlige overtrædelser af Bygningsstyrelsens gavepolitik.

Herudover har vores undersøgelse af tre medarbejdere fra samme team, som alle har været suspenderet i undersøgelsesperioden, afdækket flere væsentlige misligholdelser af ansættelsesforholdene, herunder har vi for nogle medarbejders vedkommende konstateret, at de har foretaget private indkøb og viderefaktureret udgifterne til Bygningsstyrelsen.

...

Den omstændighed, at der i hvert fald på et vist ledelsesmæssigt niveau har været kendskab til nogle af de konstaterede uregelmæssigheder, medfører imidlertid ikke, at medarbejderne i enhver henseende har kunnet fritages for ansvar, da der i en lang række tilfælde har været tale om åbenbare overtrædelser af de interne regelsæt og "God adfærd i det offentlige", som den enkelte medarbejder har haft en selvstændig forpligtelse til at være opmærksom på og efterleve."

I tilknytning til gennemgangen af forhold, der angår A (betegnet som "Medarbejder 4"), anføres i sammenfatningen (punkt 5.4.3):

"På baggrund af ovenstående gennemgang kan det konkluderes, at afgørelsen om bortvisning af Medarbejder 4 på visse punkter er blevet yderligere understøttet af vores observationer i forbindelse med gennemgangen af datagrundlaget.

Vi må dog konstatere, at Medarbejder 4's modtagelse af en telefon indkøbt i strid med Bygningsstyrelsens retningslinjer efter vores vurdering isoleret set ikke udgør en misligholdelse af hans ansættelsesforhold. Derimod må det fortsat lægges til grund, at i det omfang Medarbejder 4 har opnået rabat ved private indkøb hos K&L, udgør dette en væsentlig misligholdelse af ansættelsesforholdet.

Herudover er der tilkommet dokumentation for, at Medarbejder 4 har modtaget forplejning i et væsentligt omfang fra Bygningsstyrelsens leverandører i åbenbar strid med styrelsens interne retningslinjer, samt at Medarbejder 4 har modtaget fysiske gaver fra leverandører ligeledes i strid med styrelsens interne retningslinjer. Begge forhold udgør en væsentlig misligholdelse af ansættelsesforholdet. Herudover bidrager det konstaterede forhold vedrørende Medarbejder 4's varemodtagelse af fakturaer med mangelfulde specifikationer til at underbygge misligholdelsen af ansættelsesforholdet.

Sammenfattende kan det således fortsat konkluderes, at Medarbejder 4 groft har misligholdt sit ansættelsesforhold

Det er endvidere vores vurdering, at der særligt begrundet i den omfattende forplejning, modtagelsen af fysiske gaver og private køb med rabat til kostpris, såfremt K&L's oplysninger herom lægges til grund, er grundlag for at indgive politianmeldelse af Medarbejder 4, idet der foreligger formodede strafbare forhold i form af overtrædelse af straffelovens § 144.

Der er ikke i øvrigt fremkommet oplysninger, der understøtter et erstatningskrav mod Medarbejder 4."

5. Bygningsstyrelsens gavepolitik og "God adfærd i det offentlige"

5.1 Gavepolitik for Slots- og Ejendomsstyrelsen 2009

I gavepolitikken for Slots- og Ejendomsstyrelsen (SES), hvorfra den funktion, som A var tilknyttet, i 2011 blev overført til den da nyoprettede Bygningsstyrelse, hedder det i versionen fra 2009:

”Når leverandører og samarbejdspartnere giver gaver til medarbejdere, sker det fordi medarbejderen har et professionelt virke i institutionen Slots- og Ejendomsstyrelsen. Det er vigtigt for os som institution at vi altid er uafhængige, og at der ikke på nogen måde kan opstå tvivl om dét.

Generelt gælder det, at man som offentligt ansat skal være tilbageholdende med at modtage gaver i relation til sit arbejde. Når du som medarbejder får gaver fra leverandører, kan det se ud som om, at leverandørerne forsøger at påvirke din neutralitet, når der skal indgås aftaler.

Medarbejdere, ledere og chefer i SES må derfor ikke modtage gaver, rabatter fordelagtige vilkår, tjenesteydelser eller deltage i events, der kan påvirke eller betvivle deres saglighed, uafhængighed, arbejde eller dømmekraft.

For at undgå enhver usikkerhed om SES’ saglighed skal gaver fremover returneres. Hvis du tidligere år har modtaget gaver op til jul, er det en god idé, at du kontakter de pågældende leverandører i november måned og informerer om SES’ politik på gaveområdet, som altså er at gaver returneres.

Til gavepolitikken gælder tre undtagelser: 1. En bagatelgrænse for gaver med en markedsværdi op til 30 kr. (inkl. moms). Bagatelgrænsen er fastlagt, således at du kan beholde reklamekuglepenne eller lignende, men du skal returnere fx en vingave. 2. Sædvanlige lejlighedsgaver ved arrangementer af personlig karakter, fx jubilæum eller afsked kan du beholde. 3. Mindre værtsgaver ved tjenstligt besøg fra udlandet, eller tilsvarende gaver fra værtslandet i forbindelse med tjenstligt besøg i udlandet kan du beholde.

Hvis du alligevel modtager en gave, skal du returnere gaven sammen med et følgebrev, hvor du takker for betænksomheden, men gør opmærksom på, at du som medarbejder i SES ikke modtager gaver. Brevet skal journaliseres på sagen ...

Gavebegrebet omfatter ikke ydelser i form af fx et par flasker vin, der kan betragtes som honorar for et oplæg eller foredrag, som den ansatte holder i kraft af sin ansættelse og særlige viden

Gavepolitikken gælder også for gaver, der er sendt til SES-medarbejderens privatadresse.”

Det er oplyst, at gavepolitikken var tilgængelig på SES’ og siden Bygningsstyrelsens intranet.

5.2 Bygningsstyrelsens gavepolitik 2019

Bygningsstyrelsens gavepolitik, der i en opdateret version pr. 11. januar 2019 ligeledes var tilgængeligt på styrelsens intranet, er indholdsmæssigt helt i overensstemmelse med versionen fra 2009.

5.3 ”God adfærd i det offentlige”

5.3.1

Personalestyrelsen, KL og Danske Regioner udgav i 2007 publikationen ”God adfærd i det offentlige”. I kapitel 6 om modtagelse af gaver mv. hedder det bl.a.:

”Gaver og andre fordele

Begrebet gaver og andre fordele skal her forstås bredt, dækkende både fysiske ting, som for eksempel chokolade, bøger og vingaver, og ikke fysiske ting, som for eksempel tilbud om rabatter, rejser, kurser eller forplejning. ...

Fælles for gaverne og fordelene er, at de – uanset værdi og uanset motivet bag giverens gestus – tilbydes den ansatte i kraft af dennes stilling i det offentlige. ...

...

Forvaltningsretlige principper mv.

...

Principperne for modtagelse af gaver eller andre fordele har nær sammenhæng med reglerne om habilitet. I begge tilfælde er formålet at underbygge, at der opstår situationer, som kan rejse tvivl om offentligt ansattes upartiskhed. Der er således også tale om beskyttelse af den enkelte ansatte selv.

...

Offentligt ansatte bør under alle omstændigheder være yderst tilbageholdende med at modtage gaver eller andre fordele fra borgere og virksomheder. Dette forvaltningsprincip gælder generelt og ikke kun, hvor der er et særligt afhængighedsforhold mellem parterne ...

Baggrunden er som nævnt, at modtagelse af gaver eller andre fordele fra borgere eller virksomheder kan skabe tvivl om den ansattes saglighed og upartiskhed i forbindelse med løsningen af arbejdsopgaverne. Det gælder ikke mindst i tilfælde, hvor der er konkrete tjenstlige relationer mellem den ansatte og den pågældende borger eller virksomhed.

Det almindelige udgangspunkt

Udgangspunktet er altså, at offentligt ansatte ikke bør modtage gaver eller andre fordele fra borgere eller virksomheder i forbindelse med deres arbejde.

...

En offentligt ansat, der er involveret i køb af varer eller tjenesteydelser for det offentlige, bør ikke foretage private indkøb med rabatter eller andre fordelagtige vilkår hos leverandører, hvis rabatten er tilbudt den ansatte i kraft af ansættelsesforholdet. Derimod er der ikke noget i vejen for, at den ansatte foretager private køb med rabatter hos en leverandør, hvis rabatten ikke har nogen tilknytning til ansættelsesforholdet, for eksempel fordi leverandøren tilbyder rabat til alle, der er medlemmer af en bestemt fagforening mv.

Tilfælde, hvor der alligevel kan modtages gaver

I visse særlige tilfælde kan den offentligt ansatte dog alligevel modtage gaver.

For eksempel er det almindeligt anerkendt, at offentligt ansatte kan modtage sædvanlige lejlighedsgaver fra borgere eller virksomheder i forbindelse med arrangementer af personlig karakter, for eksempel særlige fødselsdage, jubilæer eller afsked.

...

Offentligt ansatte kan tilsvarende modtage mindre gaver fra forretningsforbindelser mv. i forbindelse med højtider, for eksempel jul eller nytår. Ikke mindst i disse tilfælde er det dog vigtigt, at der er tale om beskedne gaver.

Ansatte kan endvidere modtage beskedne "taknemmelighedsgaver", i de tilfælde hvor det kan synes uhøfligt og være en skuffelse for giveren, hvis gaven returneres.

...

Endvidere er det almindelig kutyme, at offentligt ansatte kan modtage mindre gaver fra for eksempel udenlandske gæster, der er på tjenstligt besøg (værtsgaver), ligesom der kan modtages tilsvarende gaver fra værtslandet i forbindelse med offentligt ansattes tjenstlige besøg i udlandet.

...

Særlige regler om modtagelse af gaver

Der kan i de enkelte myndigheder være fastsat særlige regler for de ansattes adgang til at modtage gaver, for eksempel således at der gælder retningslinjer, som er (endnu) mere restriktive end dem, der er anført ovenfor.

I sådanne tilfælde skal disse regler naturligvis følges."

5.3.2

I december 2017 udgav Moderniseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner en ny udgave af "God adfærd i det offentlige". Det angives i forordet, at der er foretaget en sproglig tilpasning af vejledningen fra 2007. Kapitlet om gaver er en sammenskrivning og revidering af kapitlet fra 2007-vejledningen og et notat udarbejdet af Personalestyrelsen i 2010 "Modtagelse af gaver, invitationer og andre fordele".

I kapitel 6 om gaver og andre fordele hedder det bl.a.:

"Indledning

Offentligt ansatte må som det klare udgangspunkt ikke modtage gaver eller andre fordele fra borgere eller virksomheder i forbindelse med deres arbejde.

Begrebet gaver og andre fordele skal forstås bredt, dækkende både fysiske ting, som fx chokolade, vin og bøger, og ikkefysiske ting, som fx tilbud om rabatter, rejser, kurser eller forplejning. ...

...

Reglerne om modtagelse af gaver, der er beskrevet i dette kapitel, kan med fordel udfyldes på den enkelte arbejdsplads. Der kan fx på den enkelte arbejdsplads fastsættes retningslinjer om, at ansatte, der står for indkøb af udstyr og ydelser til myndigheden, aldrig må tage imod gaver eller andre fordele fra private. Der kan også på den enkelte arbejdsplads fastsættes en beløbsmæssig

grænse for, hvor dyre vingaver en ansat må modtage, når den ansatte holder oplæg som led i sin ansættelse. Hvis der på den enkelte arbejdsplads er fastsat strengere retningslinjer, end der er beskrevet i dette kapitel, skal den ansatte følge disse retningslinjer.

...

Udgangspunkt

Offentligt ansatte må som det klare udgangspunkt ikke modtage gaver eller andre fordele fra borgere eller virksomheder, som de tilbydes i kraft af deres ansættelse.

En ansat, der bliver tilbudt en gave eller en fordel fra en person eller virksomhed, bør således undlade at tage imod den, hvis den har sammenhæng med den pågældendes ansættelse i det offentlige. Dette gælder både i tilfælde, hvor gavegiveren er eller har været part i en sag hos myndigheden, og i tilfælde, hvor gavegiveren ikke tidligere har haft en sag under behandling hos den pågældende myndighed.

Tilfælde, hvor der helt undtagelsesvist kan modtages gaver eller andre fordele

I visse tilfælde kan gaver eller andre fordele helt undtagelsesvist modtages. Om en gave eller anden fordel bør afslås eller helt undtagelsesvist kan modtages, afhænger af gavens eller fordelens art og den sammenhæng, hvori den tilbydes. Der kan ikke opstilles fx en beløbsmæssig bagatelgrænse for, hvornår ansatte kan modtage en gave. Der må i alle tilfælde foretages en konkret vurdering af, om en gave eller en fordel falder inden for de meget begrænsede undtagelser, hvor det er i orden at modtage dem.

...

Ved invitationer til arrangementer mv., fx en frokost, kan det yderligere overvejes, om der er tale om et naturligt led i en samarbejdsrelation, om der foreligger et fagligt formål med deltagelse i arrangementet, og om det faglige formål udgør den bærende del af arrangementet. Her vil bl.a. arrangementets karakter, omfang, målgruppe og den ansattes arbejdsopgaver og stilling kunne have betydning.

Det kan også være relevant at overveje, om deltagelse i arrangementet mv. kan give anledning til fremtidige problemstillinger. For eksempel ud fra det synspunkt, at myndigheden ikke kun skal være, men også skal fremstå som neutral over for virksomheden og dennes konkurrenter.

Det anbefales, at den ansatte i tvivlstilfælde drøfter sagen med sin leder.

...

Eksempler

1) Egentlige gaver

Det generelle udgangspunkt

Udgangspunktet om, at offentligt ansatte ikke må modtage gaver eller andre fordele i forbindelse med deres arbejde, gælder også i situationer, hvor gavegiveren hverken har eller har haft en sag under behandling hos myndigheden.

...

Anerkendelse for veludført arbejde

Offentligt ansatte må som udgangspunkt ikke modtage gaver mv., der gives som udtryk for, at giveren er tilfreds med fx serviceniveauet, sagsbehandlingen eller udfaldet af en konkret sag.

...

"Taknemmelighedsgaver"

Ansatte kan modtage beskedne "taknemmelighedsgaver" i de særlige tilfælde, hvor det kan synes uhøfligt og være en skuffelse for giveren, hvis gaven returneres. Dette ses særligt at være tilfældet, hvis der er en personlig relation mellem giveren og modtageren. Det kan fx gælde for plejepersonale eller pædagoger.

...

Lejlighedsgaver mv.

Offentligt ansatte kan modtage sædvanlige, beskedne lejlighedsgaver fra borgere eller virksomheder i forbindelse med arrangementer af personlig karakter, fx runde fødselsdage, jubilæer eller afsked.

...

Offentligt ansatte kan desuden i forbindelse med højtider, fx jul eller nytår, modtage meget beskedne gaver fra borgere og virksomheder mv., som de har en etableret arbejdsrelation til.

...

Medarbejderen skal ved modtagelse af lejlighedsgaver være opmærksom på, om gaven reelt har karakter af at være en anerkendelse af veludført arbejde, eller om der konkret er omstændigheder, der giver anledning til overvejelser om habilitet.

Værtsgaver

Det er almindelig kutyme, at offentligt ansatte kan modtage mindre gaver fra eksempelvis udenlandske gæster, der er på tjenstligt besøg (værtsgaver), ligesom der kan modtages tilsvarende gaver fra værtslandet i forbindelse med offentligt ansattes tjenstlige besøg i udlandet.

...

Gaver i forbindelse med oplæg el.lign.

Offentligt ansatte opnår ofte stor viden om et givent emne inden for deres fagområde, og det er derfor naturligt, at offentligt ansatte vil opleve at blive inviteret til at holde foredrag eller oplæg.

...

Den ansatte skal dog være opmærksom på, at værdien af påskønnelsen skal være beskedent. I modsat fald må den ansatte ikke modtage den.

...

2) Deltagelse i arrangementer, kurser, rejser mv.

Offentlige kulturelle arrangementer

Offentligt ansatte bør som udgangspunkt ikke deltage i offentlige kulturelle arrangementer mv. betalt af borgere eller private virksomheder, hvis invitationen hertil er udløst af den pågældendes ansættelse. Det omfatter fx tilbud om gratis adgang til koncerter, sportsarrangementer eller lignende, og det gælder uanset, om arrangementet tidsmæssigt ligger i forlængelse af et fagligt arbejde eller arrangement.

...

Rejser

Den offentligt ansatte må ikke modtage gaver i form af rejser, der betales af private, hvis gaven er udløst af den pågældendes ansættelse.

...

Arrangementer med privat ledsager

Offentligt ansatte, der som led i deres ansættelse deltager i et arrangement, som en privat virksomhed betaler for, må som udgangspunkt ikke – medmindre den pågældende selv betaler herfor – medtage en privat ledsager til arrangementet. Dette gælder også, selv om privat ansatte har medtaget privat ledsager.

...

Forplejning i forbindelse med faglige arrangementer

Når offentligt ansatte deltager i faglige arrangementer, fx konferencer eller lignende, kan der som et integreret element i det faglige arrangement indgå en frokost, middag eller lignende forplejning eller et kulturelt indslag.

Der er vid adgang for offentligt ansatte til at tage imod et måltid eller deltage i et kulturelt indslag, når det indgår som et integreret element i et fagligt arrangement. En offentligt ansat bør dog ikke tage imod frokoster, middage mv., der har et upassende omfang.

...

3) Andre fordele

...

Rabatter og tilkøbsydelse

Offentligt ansatte, der er involveret i køb af varer eller tjenesteydelser for det offentlige, bør ikke foretage private køb med rabatter eller andre fordelagtige vilkår hos leverandører mv., hvis rabatten er tilbudt den ansatte i kraft af ansættelsesforholdet.

...

Der vil derimod ikke være noget til hinder for, at medarbejderen som privatperson tilkøber sig ydelser til den normale pris, som gælder for øvrige privatpersoner, idet der så ikke vil være noget gaveelement.

Der er normalt heller ikke noget til hinder for, at offentligt ansatte privat benytter sig af generelle rabatter mv., som tilbydes alle ansatte i en myndighed eller som led i et medlemskab af en personaleforening, faglig organisation eller lignende. Et element i vurderingen er, om der er tale om en rabat, der efter sit indhold og karakter er normalt forekommende.

...”

6. Forklaringer

A har forklaret bl.a., at han som ejendomstekniker med ansvar for servicering af kunder vedrørende bl.a. driftsmæssige forhold, vedligeholdelse og indkøb havde daglig kontakt med Kemp & Lauritzen, der var en væsentlig leverandør til Bygningsstyrelsen, og som havde lokaler i samme ejendom som den enhed, han arbejdede i. E var leder af enheden.

Han var – som oplyst under mødet hos Kammeradvokaten den 28. maj 2019 – bekendt med, at Bygningsstyrelsens gavepolitik betød, at han ikke måtte modtage gaver til en værdi over 25-30 kr. Han har forstået begrebet gaver som fysiske gaver.

Om købet af den mobiltelefon, som var et led i bortvisningsgrundlaget, har han gentaget sin forklaring om, at det var hans nærmeste leder, der havde opfordret ham til at købe den gennem Kemp & Lauritzen. Det var han derfor tryk ved. Det var almindelig kendt, at E selv købte ind gennem Kemp & Lauritzen.

I 2016 købte han en vaskemaskine gennem Kemp & Lauritzen for 5.044,08 kr. Det var samme pris, som fremgik af Skousens hjemmeside. Han ved ikke, hvad Kemp & Lauritzen betalte Skousen for vaskemaskinen, og han har ikke før denne sag set fakturaen fra Skousen til Kemp & Lauritzen, der ligeledes lyder på 5.044,08 kr.

I slutningen af 2016 købte han en sensor til sit private gasfyr gennem Kemp & Lauritzen. Han havde ikke andre muligheder, og han fik ingen rabat. Han har også i 2016 købt vask og blandingsbatteri gennem leverandør.

Ligeledes i 2016 købte han til sin bror gennem Kemp & Lauritzen en radiator, som blev betalt til markedspris. Han valgte at købe gennem Kemp & Lauritzen, fordi det var nemt.

Foreholdt en række bilag med invitation fra nogle af Bygningsstyrelsens leverandører til deltagelse i julefrokoster i årene 2014-2018 har han forklaret, at han og kollegerne, inkl. teamlederen, deltog

i sådanne arrangementer. De modtog også invitationer fra leverandører til deltagelse i ølbrygningsarrangement og en ølfestival. Han har deltaget i nogle af disse arrangementer

Tilbage i august 2014 deltog han i en temadag arrangeret af Kemp & Lauritzen. Arrangementet bestod af et fagligt indlæg om LED-teknologi på 45 minutter efterfulgt af et par timers gokartkørsel i Hedeland og afsluttende med middag på en restaurant i Nyhavn.

I 2017 og 2018 har han modtaget julegave fra en leverandør, ABC Kloakservice, bestående af to kasser vin. E havde fortalt, at gaven ville komme, og han mente derfor, at der ikke var problemer med at tage imod gaven.

B har forklaret bl.a., at hun siden 2004 har været ansvarlig for HR i først Slots- og Ejendomsstyrelsen, siden 2011 Bygningsstyrelsen. Styrelsens gavepolitik er blevet til på baggrund af "God adfærd i det offentlige" og indeholder på nogle punkter strengere regler end beskrevet i de generelle regler i "God adfærd i det offentlige". Det gælder f.eks. bestemmelsen om, at heller ikke julegaver måtte modtages. Såvel gavepolitikken fra 2009 som den opdaterede version fra 2019 har ligget på styrelsens intranet og er desuden taget op på ledelsesmøder, ligesom der har været særlige kampagner op mod jul. Der er ingen tvivl om, at A ligesom de øvrige ejendomsteknikere måtte kende gavepolitikken, som irriterede dem.

Gavebegrebet skal forstås helt bredt og er således ikke begrænset til fysiske gaver. Modtagelse af forplejning kan modtages, hvis forplejningen udgør en meget lille del af et samlet arrangement. Hun har været ude for, at medarbejdere har spurgt, om de måtte beholde en gave, men svaret har konsekvent været et nej.

I april 2019 blev styrelsens vicedirektør kontaktet af Kemp & Lauritzen, som havde opdaget, at der var noget galt med kontakten mellem virksomheden og nogle medarbejdere i styrelsen. Det førte til et møde den 1. maj 2019, som omhandlede diverse IT-udstyr, og den følgende dag modtog styrelsen eksempler på fakturaer fra Kemp & Lauritzen og nogle af styrelsens ejendomsteknikere, herunder teamlederen, men ikke på det tidspunkt til A. Hjemsendelser og partshøringer blev omgående iværksat angående IT-udstyr. Først på møderne hos Kammeradvokaten den 28. maj 2019 blev det afklaret, at ejendomsteknikere havde deltaget i forskellige arrangementer hos Kemp & Lauritzen, herunder gokart-arrangementet i 2014. Det kom også frem, at flere ejendomsteknikere, herunder A, havde en privat konto hos Kemp & Lauritzen, hvor de foretog indkøb, "fordi det var nemt". Kemp & Lauritzen oplyste, at salgene generelt skete til kostpris. Der var ikke på det tidspunkt indikationer om andre former for gaver, f.eks. arrangementer hos andre leverandører og julegaver.

Hun anså sig forpligtet til hurtigt at skride til bortvisning af de implicerede ejendomsteknikere, selv om den undersøgelse, som styrelsen havde bedt Kammeradvokaten om at udføre, måske kunne give et mere komplet grundlag for træffe afgørelse om bortvisning.

C har forklaret bl.a., at han kom til Slots- og Ejendomsstyrelsen i 2010 som drifts- og vedligeholdelseschef. Ved omstruktureringen i 2011 blev han først souschef og fra 2013 kontorchef i Bygningsstyrelsen for bl.a. ejendomsteknikere og projektledere, i alt ca. 30 personer.

Ejendomsteknikernes arbejdsopgaver bestod i at modtage henvendelser fra de ejendomme, som styrelsen administrerer, og derefter typisk kontakte Kemp & Lauritzen eller en af de andre leverandører, styrelsen havde kontrakt med, med henblik på levering af materialer, udbedring af skader, eller hvad henvendelsen måtte nødvendiggøre. Hans kontakt til ejendomsteknikerne gik gennem teamlederen. Han holdt ikke selv løbende kontakt til Kemp & Lauritzen og deltog ikke i de månedlige driftsmøder. Det var overladt til teamlederen.

Alle medarbejdere kender gavepolitikken, som blev taget op på afdelingsmøder hvert år hen mod jul. Der kan ikke være tvivl om, at heller ikke deltagelse i middage og lignende er tilladt efter gavepolitikken; det havde man talt om flere gange, og også E var blevet mindet om det. Ingen har rejst tvivl om, hvordan den skulle forstås. Han har i et tilfælde godkendt, at ejendomsteknikerne kunne deltage i en frokost hos politiet i forbindelse med byggemøde nr. 100 i en større arbejdsopgave.

Efter en anonym henvendelse gående ud på, at leverandører skulle være parat til at udføre privat arbejde for ejendomsteknikerne for at få en kontrakt med Bygningsstyrelsen, gennemgik en af styrelsens jurister i begyndelsen af juni 2019 en power point præsentation om gavepolitikken. Han havde bedt om, at alle ejendomsteknikerne deltog i denne gennemgang, men husker ikke konkret, om A deltog.

Han var ikke selv bekendt med de forhold, der begrundede bortvisningerne, eller de øvrige kritiserede forhold, før de blev oprullet.

7. Parternes hovedsynspunkter

Blik- og Rørarbejderforbundet har overordnet gjort gældende, at bortvisningen, der blev foretaget uden forudgående påtale eller advarsel, er uberettiget. Det bestrides, at A har gjort sig skyldig i grov misligholdelse af sit ansættelsesforhold, og indklagede har ikke løftet sin bevisbyrde herfor. En opsigelse af A med sædvanligt varsel ville endvidere have været usaglig.

Bortvisningen blev begrundet med to forhold, dels indkøb af en arbejdsmobiltelefon i strid med Bygningsstyrelsens interne regler for køb af IT-udstyr, dels tre private indkøb gennem Kemp & Lauritzen. Der må ses bort fra indkøbet af mobiltelefonen, idet indklagede nu har tilkendegivet, at købet ikke isoleret betragtet udgør en misligholdelse af ansættelsesforholdet. Hvad angår de private indkøb, bestrides, at der foreligger et gaveelement. A har i øvrigt været i god tro med hensyn til at kunne foretage indkøb gennem Kemp & Lauritzen. Hans teamleder foretog selv sådanne indkøb og havde direkte opfordret ham til købet af mobiltelefonen.

Gokart-arrangementet, der blev afholdt i 2014, havde et fagligt indhold, og den mere underholdende del samt forplejningen havde ikke et upassende omfang. To chefer deltog også i arrangementet. A har deltaget i enkelte andre arrangementer og nogle frokostmøder efter invitation fra

leverandører. Typisk deltog hans teamleder og kolleger også. Det var et normalt led i samarbejdet med leverandørerne.

A modtog i to eller tre år vingaver op til jul fra en leverandør. Det skete efter korrespondance mellem teamlederen og leverandøren og var ikke noget, som han selv havde bedt om.

Ved den samlede bedømmelse må der tages betydeligt hensyn til, at eventuelle overtrædelser af gavepolitikken er sket efter instruktion fra teamlederen, der var hans nærmeste leder, henholdsvis med teamlederens accept ved dennes egne handlinger. A har i det hele været i god tro.

Der må efter praksis tillige tages hensyn til A's høje anciennitet på 27 år og til, at flere af forholdene ligger op til fem år forud for bortvisningen.

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen for Bygningsstyrelsen har overordnet gjort gældende, at A har gjort sig skyldig i grov misligholdelse af sit ansættelsesforhold, og at bortvisningen af ham derfor var berettiget.

Det fremgår af Bygningsstyrelsens gavepolitik, at styrelsens medarbejdere ikke må modtage gaver, rabatter, fordelagtige vilkår, tjenesteydelser eller deltage i events, der kan påvirke eller betvivle deres saglighed, uafhængighed, arbejde eller dømmekraft. Herfra gælder alene nogle få bagatelagte undtagelser. For eksempel skal gaver til en værdi af over 30 kr. og vingaver afslås eller returneres. Disse regler fremgår af både 2007-versionen og 2017-versionen af gavepolitikken. Det må lægges til grund, at A kendte gavepolitikken, der var lagt ud på styrelsens intranet og blev repeteret hvert år op mod jul. Efter hans egen forklaring var han da også bekendt med beløbsgrænsen for modtagelse af gaver.

Bygningsstyrelsens gavepolitik suppleres med de generelle regler om modtagelse af gaver og andre fordele, som i øvrigt er beskrevet i "God adfærd i det offentlige".

Det kan efter bevisførelsen lægges til grund, at A i en række tilfælde har handlet i strid med styrelsens gavepolitik. Han har deltaget i arrangementer afholdt af leverandører til styrelsen med særdeles beskedent fagligt indhold som f.eks. gokartarrangementet, eller helt uden fagligt indhold som f.eks. ølbrygningsarrangement, frokoster og ølfestival. Han har foretaget private indkøb til rabatpris (leverandørens kostpris) gennem en privat konto hos Kemp & Lauritzen. Han har desuden modtaget vingaver tre år i træk fra en af styrelsens leverandører.

Det kan lægges til grund, at Bygningsstyrelsens ledelse ikke har kendt til de nævnte forhold forud for henvendelsen fra Kemp & Lauritzen kort tid før bortvisningen. Da der var tale om klare overtrædelser af gavepolitikken, kan den omstændighed, at A's teamleder kendte til forholdene og selv deltog i arrangementer, modtagelse af vingaver mv., ikke fritage A for ansvar for sin egen deltagelse.

Den omstændighed, at det ene af de to forhold, som bortvisningen var begrundet med – indkøb af en mobiltelefon i strid med styrelsens interne procedurer for indkøb af IT-udstyr – ikke længere

anses som en misligholdelse af ansættelsesforholdet, kan ikke føre til, at bortvisningen var uberettiget. Det andet forhold – private køb gennem Kemp & Lauritzen – var i sig selv en grov misligholdelse af ansættelsesforholdet, som berettigede til bortvisning. Dertil kommer, at bortvisningsgrundlaget under den efterfølgende undersøgelse blev bestyrket og suppleret. Det er rigtigt, at ancienniteten kan have betydning ved bedømmelsen af, om en bortvisning er berettiget, men omvendt kunne en så erfaren medarbejder som A ikke være i tvivl om gavereglerne og betydningen af at overholde dem.

Subsidiært gøres det gældende, at en afskedigelse med sædvanligt varsel ville have været saglig, og at der derfor ikke kan gøres krav på godtgørelse.

8. Opmandens bemærkninger og afgørelse

De generelle retningslinjer for offentligt ansattes adgang til modtagelse af gaver og andre fordele er beskrevet i "God adfærd i det offentlige", jf. foran afsnit 5.3.1 og 5.3.2. I det omfang der på den enkelte offentlige arbejdsplads er fastsat strengere retningslinjer end beskrevet i "God adfærd i det offentlige", skal disse strengere retningslinjer følges.

Bygningsstyrelsen og forud herfor Slots- og Ejendomsstyrelsen har fastsat sin egen gavepolitik, jf. foran afsnit 5.1 og 5.2. Denne gavepolitik er på nogle punkter strengere end det, der fremgår af "God adfærd i det offentlige"; det gælder bl.a. modtagelse af julegaver fra styrelsens leverandører.

Formålet med gavepolitikken og baggrunden for retningslinjerne er tydeligt nævnt i styrelsens beskrivelse af gavepolitikken, som var og er tilgængelig på styrelsens intranet, og som medarbejderne blev mindet om hvert år op mod jul. Det kan lægges til grund, at overholdelse af gavepolitikken er anset som et væsentligt ansættelsesvilkår for medarbejdere i styrelsen, og at medarbejderne, herunder A, var eller i hvert fald burde være bekendt med indholdet af gavepolitikken og vigtigheden af at overholde den. Hans kendskab til gavepolitikken bestyrkes i øvrigt af hans forklaring om, at han kendte grænsen – 25-30 kr. – på værdien af gaver, der kunne modtages.

A havde en konto til private indkøb hos Kemp & Lauritzen, der var en af Bygningsstyrelsens leverandører, og som han i arbejdsmæssig sammenhæng havde hyppig kontakt med og foretog bestillinger hos. Han har i hvert fald i tre tilfælde foretaget private indkøb gennem Kemp & Lauritzen, herunder køb af en vaskemaskine, der blev faktureret til ham til Kemp & Lauritzens indkøbspris. Herved har han opnået en fordel, som kun kan forklares med det tætte samarbejde, som han gennem sin ansættelse havde med Kemp & Lauritzen.

A har deltaget i flere arrangementer efter invitation fra leverandører til Bygningsstyrelsen, ofte med bespisning. Efter det, der foreligger oplyst om sådanne arrangementer, må det lægges til grund, at det faglige indhold ofte har været særdeles begrænset eller helt fraværende.

A har gennem tre år, senest i 2018, modtaget julegaver i form af vingaver fra en af Bygningsstyrelsens leverandører, som han i kraft af sin ansættelse havde arbejdsmæssig kontakt med.

Alle de her nævnte forhold strider mod Bygningsstyrelsens gavepolitik, hvilket må have stået klart for A. Den omstændighed, at hans teamleder selv foretog private indkøb hos leverandører, deltog i arrangementer hos leverandører og modtog vingaver, kan ikke fritage A for ansvaret for sine egne klare overtrædelser af gavepolitikken.

De nævnte forhold udgør både enkeltvis og samlet en grov misligholdelse af A's ansættelsesforhold. Hverken hans anciennitet eller den omstændighed, at nogle af forholdene ligger flere år tilbage, kan føre til en anden bedømmelse af misligholdelsen. Det bemærkes herved, at Bygningsstyrelsens ledelse først ved henvendelsen fra Kemp & Lauritzen i foråret 2019 og den efterfølgende undersøgelse fik kendskab til forholdene.

På det anførte grundlag finder opmanden, at Bygningsstyrelsens bortvisning af A var berettiget. Grundlaget for bortvisningen var allerede til stede på bortvisningstidspunktet, selv om styrelsen senere har frafaldet indkøbet af en mobiltelefon som misligholdelse af ansættelsesforholdet. Bortvisningsgrundlaget blev yderligere bestyrket ved den efterfølgende undersøgelse af A's forhold.

Herefter tages indklagedes påstand om frifindelse til følge.

Det bestemmes:

Medarbejder- og Kompetencestyrelsen for Bygningsstyrelsen frifindes.

Hver part bærer egne sagsomkostninger og betaler halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 8. juni 2020

Poul Søgaard